

**РОЗВИТОК РЕГІОНАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ
ФІНАНСОВОГО РИНКУ ЯК ІНСТРУМЕНТ
АНТИКРИЗОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ**

Досвід антикризового втручання держави в розвиток економіки США в часи великої депресії продемонстрував можливості виходу з кризи шляхом здійснення інвестицій у розвиток інфраструктури. Опією з важливих складових інфраструктури національної еконо-

and similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetma

послуг (діяльність страхових компаній, пенсійних фондів, кредитних спілок тощо). В науковій літературі виділяють широке та вузьке розуміння інфраструктури, фінансової інфраструктури та її функцій, елементів, тому в даному випадку підтримуватимемо широке її розуміння. Одночасно виходитимемо з розуміння важливості функцій, що виконуються фінансовим сектором економіки (не зупиняючись на їх аналізі) та необхідності забезпечення їх ефективного виконання, що неможливо без відповідної інфраструктури.

Інвестиції в інфраструктуру мають мультиплікаційний ефект адже з одного боку для її створення залучаються інші товари, роботи, послуги, що виробляються в економіці країни, а з іншого боку завдяки ефективному функціонуванню інфраструктури ринкові суб'єкти мають можливості більш раціонально використовувати обмежені ресурси. Більшість елементів (однак не всі) сучасної інфраструктури варто розглядати як досить привабливий для інвестицій вид бізнесу, де зацікавленість держави полягає саме в її наявності, функціонуванні та розвитку, а роль держави — у створенні правил поведінки ринкових суб'єктів, контролі, нагляді за їх дотриманням. Таким чином, у функціонуванні розгалуженої регіональної фінансової інфраструктури зацікавлені власники ресурсів, держава, споживачі ресурсів, фінансові посередники та підприємці, що прагнуть здійснювати діяльність у цьому секторі економіки.

Регіональна фінансова інфраструктура відіграє важливу роль у сучасній економіці виконуючи передусім роль пошуку фінансових ресурсів, що знаходяться на руках населення та локальних підприємців. Досить відомим є той факт, що на руках населення завдяки іноземним переказам та обігу коштів за межами офіційної економіки знаходяться значні обсяги фінансових ресурсів, яких так не вистачає для розвитку національної економіки. На наше пе-

реконання, ці кошти не потрапляють в офіційний обіг через відсутність довіри громадян, що в свою чергу пов'язано з неякісним виконанням фінансовою інфраструктурою своїх функцій, особливо інформаційно-аналітичних, консалтингових. Відтак складається ситуація коли фінансові ресурси є, але доступу до них немає, що поглиблює кризові явища та змушує платити за користування іноземними капіталами. Також очевидним є питання того, що існує певна економічна доцільність насиченості регіонів елементами інфраструктури, що вимагає окремого обґрунтування, але мінімальний набір елементів має бути представлений на локальному рівні.

Фінансова криза, основною причиною якої залишається різке масове скорочення суб'єктів ринку доступу до фінансових ресурсів, могла була певним чином викликана також вадами в розвитку фінансової інфраструктури, про що свого часу писали В. Ален та Г. Вуд розмірковуючи про визначення стану фінансової стабільності [1]. Цікавим є той факт, що авторами зазначалося, що фінансові кризи не з'являлися в США після 1933 року, а в Великобританії з 1866 року — в тих країнах, які першими відчували подих останньої кризи. Хоча в окремих країнах причиною кризи є надзвичайно висока залежність від цін на окремі групи товарів на світових ринках, зокрема енергоносіїв [2].

Фінансові кризи мають значний вплив на перехідні економіки, але національні уряди повинні в повній мірі використовувати можливості національного регулювання припливу та відпливу капіталу через банківський сектор (часом навіть через націоналізацію окремих іноземних інвестицій). У середині 1990-х у Бразилії федеральні фонди викупали в місцевих банків борги та інвестиційні зобов'язання, які могли бути використані для важливих національних проектів розвитку, надавали позики тощо [3].

Автори ще одного дослідження [4] розмірковують про пріоритетний вибір між напрямками, на які спрямовувати свої зусилля національним урядам. Можна погодитися з тим, що дійсно є плюси та мінуси в обох напрямках, але варто також враховувати те, що робота над залученням іноземних інвестицій повинна проводитися таким чином аби не дискримінувати національних інвесторів, що часто мало місце в нашій країні. Крім того, іноземні інвестиції краще використовувати на ті напрямки, які відповідають національним економічним інтересам. Так багато дослідників погоджуються з тим, що інфраструктура відіграючи важливу роль в економіці залишається на досить низькому рівні розвитку.

Підсумовуючи зупинимось на окремих рекомендаціях для вітчизняної економіки щодо прискорення виходу з кризи у сфері

розвитку інфраструктури. 1. Проведення професійного обговорення корпоративних та національних економічних інтересів та їх чітке формулювання. 2. Визначення стратегічних напрямків розвитку та місця інфраструктури в них. Доцільним вважається застосування індикативного планування з визначенням пріоритетів розвитку окремих секторів, де роль держави обмежується її фінансовими можливостями, але вони є необхідними та важливими для економіки. 3. Стимулювання внутрішніх інвестицій в інфраструктуру місцевими органами влади та іноземних інвестицій в цьому напрямку (враховуючи її високу важливість для національної безпеки можливо здійснювати проекти на умовах концесії).

Таким чином, з метою антикризового регулювання економіки держава може здійснивши певні організаційно-методичні кроки (чого досі не зробив ринок) досягти суттєвих результатів, які в подальшому зменшуватимуть вплив чиннику недорозвиненої ринкової економіки на стан розвитку країни.

Література

1. William A. Allen, Geoffrey Wood Defining and achieving financial stability // Journal of Financial Stability, № 2, 2006, pp. 152—172.
2. Michael Moskow Financial Infrastructure in Emerging Economies // Journal of Financial Intermediation № 11, 2002, pp. 354—361.
3. Harry M. Makler, Walter L. Ness, Jr. How financial intermediation challenges national sovereignty in emerging markets // The Quarterly Review of Economics and Finance, № 42, 2002, pp. 827—851.
4. Mo Yamin, Rudolf R. Sinkovics Infrastructure or foreign direct investment? An examination of the implications of MNE strategy for economic development // Journal of World Business, № 44, 2009, pp. 144—157.

УДК 334.012.33 (72)

А. А. Канов

ГОСУДАРСТВЕННАЯ И НЕОЛИБЕРАЛЬНАЯ МОДЕЛИ РЕГУЛИРОВАНИЯ НАЦИОНАЛЬНОГО ХОЗЯЙСТВА МЕКСИКИ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ

Сложности и проблемы, накопившиеся в мексиканской экономике к началу 1980-х годов прошлого столетия, заставили правящие круги страны сменить модель развития: перейти от жесткого государственного регулирования национального хозяйства к